

TILINTARKASTAJAN LOPPURAPORTTI

SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUE 6.5.2025
MINNA AINASVUORI, JHT, HT, PARTNER
BDO-YHTIÖT

TYÖOHJELMA

Tarkastukset on toteutettu tarkastuslautakunnalle esitetyn työohjelman mukaisesti.

Tämä raportti annetaan tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen toteutumisen valvontaa varten. Raportissa esitetään tiivistelmät työohjelman mukaan toteutettujen tarkastusten tavoitteista ja keskeisistä havainnoista.

Tätä raporttia täydentää tilintarkastajan väliraportti, joka on annettu tarkastuslautakunnalle 16.1.2025

ALUEVALTUUSTON JA ALUEHALLITUKSEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hyvinvointialueen hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä, hallintosäätöä ja määräyksiä. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa aluevaltuuston ja aluehallituksen päätöksiä ja niiden toimeenpanoa tilikaudelta 2024.

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksessa ei todettu huomautettavaa.

LAUTAKUNTIEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hyvinvointialueen hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä, hallintosäätöä ja määräyksiä. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa lautakuntien päätöksiä ja niiden toimeenpanoa. Tarkastettaviksi valittiin toimitilalautakunnan ja ikääntyneiden palveluiden lautakunnan päätökset. Tarkastuksessa käytiin läpi pöytäkirjat ajalta 1.10.-31.12.2024 (väliraportissa raportoitu tarkastus aikaväliltä 1.1.-30.9.2024).

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksessa ei todettu huomautettavaa.

VIRANHALTIJOIDEN HANKINTAPÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hyvinvointialueen hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä, hallintosäytäntöä ja määräyksiä. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa viranhaltijoiden päätöksiä ja niiden toimeenpanoa. Viranhaltijapäätöksiä tarkastettiin kohdennetusti: Valittiin viranhaltijapäätösten hakukriteeriksi "hankintapäätökset", ja käytiin läpi eri päätöksentekijöiden hankintapäätöksiä pistokokeena. Lisäksi pyydettiin pistokokeena päätöksiä koskevat sopimukset: Varmennuttiin, että sopimukset vastaavat päätöksiä ja että sopimukset on asianmukaisesti allekirjoitettu. Päätöksiä tarkastettiin aikaväliltä 1.10.-31.12.2024 (väliraportissa raportoitu tarkastus aikaväliltä 1.1.-30.9.2024).

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksessa ei todettu huomautettavaa. Toimivallan ylityksiä ei havaittu ja tarkastetuilta osin päätösten perusteella tehdyt sopimukset olivat päätösten mukaiset.

JOHTAVIEN VIRANHALTIJOIDEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hyvinvointialueen hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä, hallintosäätöä ja määräyksiä. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa viranhaltijoiden päätöksiä ja niiden toimeenpanoa. Tarkastukseen valittiin hyvinvointialuejohtajan, konsernipalvelujen toimialuejohtajan ja pelastusjohtajan päätökset. Lisäksi pyydettiin pistokokeena päätöksiä koskevat sopimukset, joiden osalta varmistettiin, että sopimukset vastaavat päätöksiä, ja että sopimukset on asianmukaisesti allekirjoitettu. Päätöksiä tarkastettiin aikavälillä 13.9.-31.12.2024 (väliraportissa raportoitu tarkastus aikaväliltä 1.1.-12.9.2024).

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksessa ei todettu huomautettavaa. Toimivallan ylityksiä ei havaittu ja tarkastetuilta osin päätösten perusteella tehdyt sopimukset olivat päätösten mukaiset.

TALOUSARVIO, KÄYTTÖSUUNNITELMAT JA INVESTOINTISUUNNITELMA

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua talousarviokokonaisuuden yhdenmukaisuudesta, tarkastaa talousarvion ja investointisuunnitelman rakennetta, sekä talousarvion, investointisuunnitelman ja käyttösuunnitelmien hallinnollista käsittelyä. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi talousarviota ja taloussuunnitelmaa, investointisuunnitelmaa, talousarviomuutoksia, toimielinten päätöksiä sekä seurantajärjestelmän raportteja. Lisäksi haastateltiin talouspäällikköä ja teknistä johtajaa.

TALOUSARVIO, KÄYTTÖSUUNNITELMAT JA INVESTOINTISUUNNITELMA

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

1) Hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa 2025-2028 esitetyt ICT-investointeja koskevat perustelut eivät kaikilta osin täytä Valtionvarainministeriön investointioppaan mukaisia vaatimuksia. Suosittelimme aiemmin, että perusteluja tarkennetaan vastaamaan investointioppaassa mainittuja, ICT-investointeja koskevia perusteluja. *Havainto on korjattu muutetussa investointisuunnitelmassa, joka on talousarvion 2025 liitteenä.*

2) Hyvinvointialueen investointisuunnitelmissa 2025-2028 esitetyt Sote-osasuunnitelma ja pelastustoimen osasuunnitelma eivät kaikilta osin sisällä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä annetun lain 25§:n määrittelemiä ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 11§:n määrittelemiä perusteluja. Suosittelimme aiemmin kiinnittämään huomiota, että investointisuunnitelman arviot ovat edellä mainittujen lain pykälien vaatimusten mukaiset. *Havainto on korjattu muutetussa investointisuunnitelmassa, joka on talousarvion 2025 liitteenä.*

TALOUSARVIO, KÄYTTÖSUUNNITELMAT JA INVESTOINTISUUNNITELMA

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

3) Investointisuunnitelmassa 2025-2028 ei ole esitetty Valtiovarainministeriön investointioppaan suosituksen mukaista tietoa suunnittelukauden ulkopuolelle ajoittuvaa osuutta investoinneista. Tämä on tarpeen, koska lainanottovaltuuden tulee kattaa investoinnin koko määrä (myös suunnittelukauden ulkopuolelle ajoittuva osuus). Saadun tiedon mukaan sarake on jätetty esittämättä, koska tällaisia suunnittelukauden ulkopuolelle ajoittuvia investointeja ei ole, jotka rahoitettaisiin lainanottovaltuuksilla. Suosittelemme, että jatkossa kyseinen sarake esitetään investointisuunnitelmassa, vaikka tällaisia investointeja ei olisi, jotta asia käy ilmi myös investointisuunnitelman lukijalle.

Tarkastuksen perusteella ei havaittu muuta huomautettavaa. Talousarvio, käyttösuunnitelmat sekä investointisuunnitelma ovat olennaisilta osin asianmukaiset.

SIDONNAISUUSILMOITUSTEN TARKASTAMINEN

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hyvinvointialue on kerännyt sidonnaisuusilmoitukset sidonnaisuusrekisteriin hyvinvointialuelain 89 § mukaisesti ja sidonnaisuusilmoitukset vastaavat Asiakastiedon tietoja.

Tarkastus toteutettiin käymällä läpi ohjeistus ja sidonnaisuusilmoitukset sekä vertaamalla sidonnaisuusilmoitusten tietoja Asiakastiedon tietoihin.

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Ilmoitusvelvollisista yhdellä henkilöllä oli sidonnaisuusilmoitus korjaamatta uuden sukunimen vaihtamisen myötä. Joidenkin henkilön osalta ilmoitetut sidonnaisuudet eivät täysin vastanneet Asiakastiedon tietoja. Hyvinvointialueen tarkastuspäällikön mukaan kaikki relevantit sidonnaisuudet on asianmukaisesti ilmoitettu.

LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että tapahtumat lähipiirin kanssa ovat asianmukaisia.

Tarkastus toteutettiin käymällä läpi ostoreskontran tapahtumat lähipiiriin kuuluvien kanssa. Tässä tapauksessa lähipiiri sisältää tytär- ja osakkuusyhtiöt sekä sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvolliset viranhaltijat.

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksessa ei havaittu huomautettavaa lähipiiritapahtumien osalta.

SISÄISEN VALVONNAN, SISÄISEN TARKASTUKSEN, RISKIENHALLINNAN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että hyvinvointialueen konsernivalvonta, sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä sisäinen tarkastus on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi varmistettiin, onko hyvinvointialueen toimintakertomukseen sisältyvät sisäisen valvonnan selonteko ja konsernivalvonnan selonteko on asianmukaisesti laadittu.

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Konsernivalvonta: Konsernivalvonta on toteutunut tilikaudella 2024 ohjeistuksen mukaan. Konserniyhtiöiden luonne ja laajuus huomioiden konsernivalvonta on ollut riittävää.

SISÄISEN VALVONNAN, SISÄISEN TARKASTUKSEN, RISKIENHALLINNAN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Sisäinen tarkastus:

- 1) Hyvinvointialueesta säädetyn lain mukaan aluehallituksen tulee järjestää riippumaton sisäinen tarkastus. Hyvinvointialueen hallintosäännön ja sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen mukaan hyvinvointialuejohtaja hyväksyy vuosisuunnitelman. Sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen mukaan vuosisuunnitelma viedään tiedoksi aluehallitukselle.
- 2) Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan sisäinen tarkastus raportoi hyvinvointialuejohtajalle ja aluehallitukselle. Haastattelujen ja läpikäytyjen ohjeistusten sekä saatujen aineistojen perusteella sisäisen tarkastajan raportointi viedään tiedoksi aluehallitukselle.

Suosittellemme edelleen kiinnittämään huomiota siihen, että aluehallituksen tehtävä järjestää sisäinen tarkastus toteutuu riittävällä tavalla.

SISÄISEN VALVONNAN, SISÄISEN TARKASTUKSEN, RISKIENHALLINNAN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta:

Hyvinvointialueen riskienhallinnan menettelytavat ja ohjeistukset ovat olleet edelleen valmisteluvaiheessa tilikaudella 2024. Tämän vuoksi riskienhallinnan toimintatapojen jalkautus on ollut osittain puutteellista tilikauden aikana. Riskienhallinnan ohjeistus on valmistunut ja hyväksytty tilikaudella 2024. Suosittelemme kehittämään riskienhallinnan menettelyjä edelleen.

SISÄISEN VALVONNAN, SISÄISEN TARKASTUKSEN, RISKIENHALLINNAN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksessa muodostetun käsityksen perusteella sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja konsernivalvonta on järjestetty keskeisiltä osin asianmukaisesti edellä mainittuja havaintoja lukuun ottamatta.

Toimintakertomukseen sisältyvän sisäisen valvonnan selonteon ja konsernivalvonnan selonteon osalta suosittelemme kiinnittämään huomiota siihen, että selonteoissa esitetään kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston tilinpäätösyleisohjeessa mainitut asiat.

PALKKOJEN DATA-ANALYYSI JA AINEISTOTARKASTUS

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli selvittää data-analytiikkaa hyödyntäen palkkojen kuukausijakauma ja mahdolliset poikkeamat, sekä kohdistaa aineistotarkastusta havaittuihin poikkeamiin.

Tarkastus toteutettiin muodostamalla palkkakorteista Power-BI analyysi, josta analysoitiin kuukausittaista palkkojen kehitystä, suurimpia ja pienimpiä palkkakertymiä tehtävänimikkeittäin ja henkilöittäin, sekä merkittävimpiä poikkeavia palkanmaksuja. Analyysin tuloksia käytettiin aineistotarkastuksen perustana. Aineistotarkastus kohdistettiin johdon palkkoihin ja suurimpiin poikkeaviin palkanmaksuihin. Poikkeavat yksittäiset palkanmaksut olivat pääosin lääkärien palkkoja. Aineistotarkastuksessa tarkastettiin virkamääräyksen olemassaolo ja palkanmaksun vastaavuus virkamääräykseen/sopimukseen, sekä poikkeavien palkanmaksujen perustuminen tuntilistoihin tai muuhun perusteeseen.

PALKKOJEN DATA-ANALYYSI JA AINEISTOTARKASTUS

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksen perusteella palkkojen kuukausikehityksessä ei havaittu selittämättömiä poikkeamia tai riskejä. Nimike- ja henkilötason suurimmat ja pienimmät palkkakertymät olivat loogisia. Johdon palkat vastasivat virkamääräyksiä/sopimuksia ja HVA:n toimielinten päätöksiä yleiskorotukset huomioituna.

Poikkeaville palkanmaksuille selittävänä tekijänä olivat lääkärien päivystystuntien maksut, lomarahat ja lomakorvaukset sekä yksittäiset lisät. Em. palkanmaksuissa ei todettu virheitä.

Poikkeavien palkanmaksujen läpikäynnin yhteydessä tarkastettiin valitun otoksen palkkoja virkamääräyksille ja poikkeavien maksujen perusteisiin. Osa tarkastukseen saaduista virkamääräyksistä oli allekirjoittamattomia. Suosittelemme varmistamaan, että hyvinvointialueella on arkistoituna allekirjoitetut virkamääräykset. Muutoin tarkastuksessa ei havaittu olennaista huomautettavaa.

MUISTIOTOSITTEET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua kirjattujen muistiotositteiden asianmukaisuudesta. Lisäksi käytiin läpi muistiotositteiden kirjaukseen liittyvä prosessi ja kontrollit.

Tarkastus toteutettiin haastattelemalla taloushallinnon henkilöstöä prosessin vaiheisiin liittyen. Aineistotarkastusta kohdistettiin riskiperusteisesti olennaisimpiin muistiovienteihin, sekä tuottotileille ja pankkitileille tehtyihin muistiovienteihin. Aineistotarkastuksen pohjana hyödynnettiin koko tilikauden 2024 muistiotositelistaukselle tehtyä Power BI data-analyysia, jonka perusteella poimittiin tarkastettavia muistiovientejä. Lisäksi tarkastettiin alkaneen tilikauden 2025 alussa kirjattuja muistiovientejä.

MUISTIOTOSITTEET

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksessa todettiin, että muistiotositteiden laadinta- ja kirjausprosessi on järjestetty asianmukaisesti. Tarkastetut muistioviennit olivat hyväksyttyjä ja perustuivat asianmukaisiin liitteisiin ja dokumentteihin. Alkaneen tilikauden 2025 muistiotositevienneissä ei havaittu tilinpäätökseen 2024 kuuluvia kirjauksia.

Suosittellemme varmistamaan, että muistiotositteen hyväksyjällä on riittävä tieto hyväksyttävän kirjauksen perusteista.

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hyvinvointialueen tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot hyvinvointialueen tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta ja että ne on olennaisilta osin laadittu niistä annettujen määräysten ja säännösten mukaisesti. Tilinpäätös tarkastettiin hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa.

Tarkastus suoritettiin tarkastamalla hyvinvointialueen tilinpäätöslaskelmien keskeisiä eriä, tase-erittelyjä, tilinpäätöslaskelmien muodostamista ja sisältöä, tunnuslukuja, toimintakertomus sekä tilinpäätöksen liitetietoja ja liitetietojen erittelyjä. Talousarvion toteutumista tarkastettiin sen varmentamiseksi, ettei olennaisia sitovien erien talousarviopoikkeamia toteutunut. Lisäksi tarkastettiin konsernitilinpäätös.

TILINPÄÄTÖS 2024

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksen yhteydessä rahoituslaskelman tunnuslukuihin lisättiin tilinpäätösyleisohjeen mukaiset toiminnan ja investointien rahavirran kertymän tunnusluvut hyvinvointialueen toiminnan ajalta.

Liitetietoihin tehtiin tarkastuksen yhteydessä korjauksia vuokravastuisiin ja näitä koskeviin taseen tunnuslukuihin. Lisäksi tehtiin täsmennyksiä myös muihin liitetietoihin.

Suosittelimme kiinnittämään huomiota tilinpäätöstä varmentavien erittelyjen (tase-erittelyt, liitetietojen erittelyt) laatimisprosessiin ja laatuun. Ao. erittelyt ovat olennainen osa tilinpäätösinformaatiota.

Tarkastuksessa ei todettu muilta osin olennaista huomautettavaa.

Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset (vaikutus + 4M eur omaan pääomaan) käytiin tarkastuksessa läpi ja todettiin kirjausten perusteet asianmukaisiksi.

Olennaiseksi katsottavia negatiivisia talousarvion poikkeamia ei todettu.

KONSERNITILINPÄÄTÖS 2024

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tavoitteena oli varmistua siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot hyvinvointialuekonsernin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tarkastuksessa hyödynnettiin analyttistä tarkastusta, tarkastettiin yhdisteltävien tietojen keräämistä, laskentaperiaatteiden yhdenmukaistamista, yhdistely- ja eliminointikirjauksia sekä tilinpäätöstietojen esittämistä.

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tarkastuksessa ei havaittu olennaista huomautettavaa.

Liitetietoihin tehtiin tarkastuksen yhteydessä korjauksia myös konsernin vuokravastuisiin ja näitä koskeviin taseen tunnuslukuihin

Konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan hyvinvointialuekonsernin taloudesta ja toiminnasta.

TALouden TASAPAINO

Hyvinvointialueen taseessa on aiemmilta ja päättyneeltä tilikaudelta 2024 kertynyttä alijäämää yhteensä -96.510.569,30 euroa poistoero huomioden.

Lain hyvinvointialueesta 115 §:n mukaisesti tilinpäätöksessä 2024 taseeseen kertyneet alijäämät tulee kattaa tilikauden 2026 loppuun mennessä.

Vaikka hyvinvointialueen taloussuunnitelman 2025-2027 mukaan kertynyt alijäämä saadaan katettua hyvinvointialuelain edellyttämässä ajassa (31.12.2026 mennessä), tulee hyvinvointialueen talouden tasapainoon ja rahoituksen riittävyyteen kulujen kattamiseksi kiinnittää erityistä huomiota.

IT-TARKASTUS

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Osana tietojärjestelmätarkastusta olemme läpikäyneet hyvinvointialueen tietoturvan ja -suojan tilanteen, sekä taloushallinnon keskeisten järjestelmien käyttöoikeuksien ajantasaisuuden ja käyttövaltuushallinnan.

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Tuleva NIS2 -sääntely tarkentaa vaatimuksia, joiden osalta valmistelut ovat käynnissä hyvinvointialueella.

Käyttövaltuushallinta on toteutettu hyödyntäen IDM ja Active Directory -järjestelmiä. Järjestelmien ylläpidosta vastaa 2M-IT. Taloushallinnon sovellusten tilit luodaan palvelupyyntöihin perustuen - integraatiota ei ole.

Palvelutasosopimus on otettu käyttöön.

IT-TARKASTUS

Keskeiset havainnot ja johtopäätös

Suosituksemme:

Käyttövaltuuksien ylläpitoa käyttäjien (erityisesti muuttajat ja poistujat) osalta tulisi tarkastella kriittisesti. Taloushallinnon järjestelmien käyttäjätiedot tulisi verrata HR-dataan määräajoin. Huomioitavaa on, että integraatiota palvelutoimittajalle ei ole, vaan pyynnöt tehdään käsin. Kehitykseen liittyvät tunnukset suositellaan poistettavan projektien päättyttyä.